

Viktigast med kyrka som berör

DEBATT

Församlingstillväxt

JO, DET är så att konservativa, evangelikala, kyrkor och församlingar oftast växer eller håller ställningarna bättre än liberala, ”allmänskristliga”. (Etiketerna är både besvärande och begränsande, men låt oss inte här tvista om dem) Riktigt så enkelt och entydigt som Sändaren/Magnus Hagevi formulerar det i ledaren i 18/2021 är inte sammanhanget. Men det finns där och är ingen nyhet.

De samfund som skapade Eumeniakyrkan har varit medvetna om det i snart 100 år, sedan deras tillväxt stannade upp och de började tappa medlemmar, samtidigt som pingströrelsen snabbt växte sig stark.

På 1920- och 1930-talen var stundom kampen om själarna mellan de gamla samfunden och de nya rörelserna från. Hätskheten i omdömena om pingstväckelsen från den tidens ledare inom Missionsförbundet stod inte efter vad som vid samma tid skrevs i kulturradikala Dagens Nyheter. Missionsförbundare och baptister såg skrämde hur stora grupper medlemmar och ibland hela församlingar var på väg att gå över till framför allt Pingst. Kampen om andelar och positioner på den fria religiösa marknaden var hård.

Men denna marknad visade sig samtidigt till sin helhet vara krympande. Förlusterna hos Eumeniakyrkan och dess föregångare har inte uppvägs av

lika stora vinster hos pingströrelsen och andra. I dag minskar också den nu traditionella pingströrelsen. Oavsett sekulariseringsteoriernas giltighet har sekulariseringen, i form av minskat deltagande i och intresse för organiserad religion, fortgått snabbt i åtminstone de moderna västerländska samhällena.

Den elefant i kyrkorummet som Sändaren/Hagevi vill komma åt måste då vara en realistisk diskussion och strategi för Eumeniakyrkan (och rimligen Kristi kyrka i stort) om hur vi ska möta denna grundläggande sekularisering genom att visa väg till kristen tro, vara människor till tjänst och erbjuda gemenskap.

VIBLIR litet undrande och föga imponerade när Sändaren/Hagevi kokar ned detta till ett tillväxtval mellan vad som kallas evangelisk och uttunnad teologi med ett köttberg av 68-förvirrade 40-talister som en bromskloss för utvecklingen.

Det tidningen uttalat men ändå tydligt efterlyser förefaller oss också i betydande utsträckning redan vara på gång. Den tioåriga Eumeniakyrkan och framför allt ungdomsrörelsen Eumenia synes alltmer evangelikala i sin framtoning med tillväxtstrategier, församlingsplanering, tydlig satsning på ledarskap och evangelister och mer förkunnelse om Jesus än om treenig Gud. Riktigt sådan var inte bilden av bildarsamfundet för några decennier sedan.

Än så länge har den här utvecklingen av samfundet gått parallell med den fortsatta medlemsnedgången. Det är ändå värt att påpeka även om vi inte vill göra någon enkel poäng av det.

Men om man som Sändaren/Hagevi vill hävda att en tidigare generation hamnade fel får inte historiken bli en karikatyr. Vi som var med på 1960-talet (ja, vi undertecknade torde tillhöra de utpekade, i ledaren i nummer 14 direkt refererade, och kan leva med det) anses ha trott att vi skulle kunna rädda kyrkan genom uttunnad teologi och inre sekularisering.

Det är svårt att känna igen sig i detta. Under 1950- till 70-tal utmanades kristen tro intellektuellt för att vara vidskepelse av dåtidens moderna filosofi och naturvetenskap och kyrkor och församlingar socialt för att vara politiskt konservativa, ointresserade och irrelevanta.

I det snabbt växande konsumtions- och välfärdssamhället fick här till inte bara kyrkor utan organisationer och sammanslutningar över huvud taget svårt att hävda sig. För många av oss blev det nödvändigt, både för vår egen kristna tro och för det kyrkosammanhang där vi befann oss, att vara med och söka svar på de här utmaningarna och ifrågasättandena. Det anser vi fortfarande var rätt och är både tacksamma, glada och stolta över.

Säga vad man vill, men ”uttunnad” var varken tankeverksamheten eller engagemang-

Samtidigt som sekulariseringen utgör huvudtrenden, skapar det individcentrerade sekulariserade samhället utrymme, ny tolerans och en lockelse för det udda och avvikande hos olika minoriteter.

et. Kanske blev det snarare för mycket djup och allvar i ambitionen att både finna en intellektuell hållbar personlig tro och vara med och forma en teologi och kyrka i kampen för fred och ett rättvisare samhälle.

OCHRÄTT blev det förstås inte alltid. Vi blev övertygade att kristen tro är något mer än andlighet och religiositet. Vi sökte svar på vad Gud gör i världen i tillförsikten att Guds verksamhet inte är begränsad till kyrkan. Tron på den inkarnerade Jesus, på plats bland oss både besuttna och utsatta, slarvade vi aldrig med. Men litet för mycket av andlighet, mystik och tro även på det orimliga trängdes undan. Vi tänkte och diskuterade nog mer än vi bad och mediterade.

Här var och är vi ändå trogna de rörelser som i dag är Eumeniakyrkan och som alltid bjudit mer av rationalitet än rit. De har, i gott sällskap sedan 150 år, varit mer läsare än liturger.

Det behöver nog både vi själva, kyrkan och världen inse att vi fortfarande är.

Men rent sociologiskt borde det egentligen inte vara så märkligt att kyrkor med ett tydligt och känsloläst budskap växer. Samtidigt som sekulariseringen utgör huvudtrenden, skapar det individcentrerade sekulariserade samhället utrymme, ny tolerans och en lockelse för det udda och avvikande hos olika minoriteter. Det innefattar också särpräglad religiös tro och kult, som inte minst känslomässigt bjuder en kontrast och ett komplement till konsumtions- och konkurrens-samhällets konformism.

Men för oss som kristna och som kyrka gäller inte enbart vad som är empiriskt rätt för världslig framgång utan vad som stämmer med kristen tro som vi med djupt allvar erfar den.

Kristen tro och gemenskap måste uppfattas som angelägen för hela vårt liv. Där har Eumeniakyrkan och dess församlingar, oavsett fromhetstyp, att bli bättre i uppdrag och verksamhet.

En ensam elefant blir alltid för stor och tränger undan många av oss. Låt oss hellre fortsätta ge plats för många olika djur i vår Herres hage.

**KENNETH KIMMING
ANDES MELLBOURN
LENNART MOLIN**

Ge oss mångfald – inte enfald!

DEBATT

Församlingstillväxt

JAG HAR med intresse följt debatten efter Magnus Hagevis ledare (Sändaren 18/2021) om den så kallade elefanten i rummet. Jag tror att det vore olyckligt om beskrivningen av medlemstappet tas till intäkt för att genomdriva en viss teologisk inriktning. Det låter lite för mycket som chockdoktrinen (Naomi Klein) där en krissituation tas som intäkt för att genomföra genomgripande samhälleliga förändringar (då ofta i anti-demokratisk riktning och svagare skyddsnet för samhällets svaga). Jag tror mig veta att Magnus Hagevi inte vill föra samfundet i en antidemokratisk riktning. Ändå låter det som en lite uppifrån-förklaring att just evangelisk teologi skulle vara lösningen på alla problem.

Kenneth Pargament genomförde en närapå banal undersökning av religiösa personer och fann att de som går ofta i kyrkan och vill det mår bra. Likaså

de som nästan aldrig går i kyrkan och inte heller vill göra det mår också bra. Däremot de som ofta går i kyrkan, men inte vill det, mår inte särskilt bra. Inte heller de som vill gå i kyrkan, men inte gör det. Resultaten är inte särskilt förvånande. Nu handlar ju livet inte bara om att må bra, men om vi först riktar in oss på dem som går ofta i kyrkan men inte vill det: Varför gör de det? Jag lämnar frågan öppen så länge för egen reflektion. Likaså gruppen som inte går i kyrkan, men skulle vilja. Varför gör de inte det?

Att sätta Jesus i centrum får vi förutsätta att alla kristna vill. För vi utrymme att hitta oss själva i den processen eller känner vi oss inpressade i särskilda former?

Självklart växer en församling som tycker att evangelisation är viktig. Det är inte bara kristna församlingar som växer om de har engagerade och förankrade medlemmar. Det samma gäller i stort sett varje grupp eller förening som är öppen, vare sig det är ett politiskt parti, miljörelser

eller någon sport. För att bli engagerad och förankrad tror jag att det är avgörande att vi får – och ger varandra – utrymme att växa och att vi har förtroende för varandra att hitta våra egna vägar och bidra på olika sätt.

STUDIER VISAR att de sociala system (församlingar, samhällen, familjer) som präglas av mångfald och inbördes olikhet klarar motgångar bättre än sociala system som präglas av likhet och homogenitet (se Murray Bowen). Detta är ett välforskat område och precis samma gäller ekologiska system: en högre grad av artrikedom gör att biotopen klarar förändringar bättre än en monokultur!

Under industrialismens era startades baptistförsamlingar, metodistförsamlingar och missionsföreningar som senare blev missionsförsamlingar. Bondesamhällets sociala struktur slogs sönder och i nya sammanhang fanns församlingar som fångade upp när nya gemenskaper och sociala strukturer behövdes. I dag

är det ofta nyanlända som behöver en sådan social struktur och gemenskap. Det krävs oerhört mycket för ”normalsvensson” att byta sociala sammanhang eller gå in i en ny gemenskap. Församlingar har dessutom ofta blivit monokulturer och det är inte så lätt att plötsligt kliva in – och varför skulle någon göra det? Det är inte den andliga längtan som saknas, det är inte så att vår tid inte behöver Gud; det är monokulturen som är problemet.

När Owe Kennerbergs avhandling ”Innanför eller utanför” publicerades hade samfundet en chans att ta upp frågan om utslutningar av medlemmar och att ge luft åt en välbehövlig och välbefogad ursäkt. Det är inte så att alla i samhället vet för lite om kyrkorna – många vet i stället ”för mycket”! Ibland har människor uteslutits precis när de behövde församlingen som mest.

Jag har genom åren träffat flera som blivit skadade av kristna människors självsäkerhet och tendens till att döma och fördöma

andra. Ja, det finns behov av att sätta Jesus i centrum. Det är inget enkelt, men precis så vackert är det. ”Jag var ensam och du besökte mig.” Vi har inget att tjäna på att misstänkliggöra varandra huruvida vi har rätt sätt att formulera oss, om vi sätter Jesus främst, om vi duger som medlemmar. Just detta har lett fel i historien och det leder fel även nu.

Om vi däremot kan utveckla förtroende för varandra och dela våra drömmar – då kan allting gå bra. Jag tänker inte i första hand fokusera på elefanten i rummet, utan på Jesus som sa: ”Följ mig!” Som bibelforskare inriktad på Paulus vill jag gärna få in ett paulus-citat också: ”Allt om inte sker i tro är synd.” En del vill jämt prata om Jesus, andra bygger hus, andra äter bara grönsaker. Ge oss mångfald, inte enfald!

LINDA JOELSSON
Bibelforskare vid Universitet i Oslo

Kontakterna med mellanöstern behöver finnas kvar

SVAR

Internationell mission

SVARTILL Emanuel Furbacken och Bertil Svensson i Sändaren 22/2021. När Equmeniakyrkan bildades 2011 ärvdes alla relationer och projekt från bildarsamfundet och fram tills nu har vi inom Equmeniakyrkan inte fattat tydliga beslut om hur vårt gemensamma internationella missionsarbete ska se ut för att använda våra resurser på bästa sätt. I juni 2019 togs ett första beslut i kyrkostyrelsen om att genomföra en strategisk genomlysning av det internationella arbetet i syfte att effektivisera och koncentrera våra internationella åtaganden i världen.

UNDER DESSA två år har en arbetsgrupp genomlyst Equmeniakyrkans internationella mission, en rapport har skrivits, församlingar och intressegrupper har svarat på en enkät och ett flertal digitala möten har hållits. Utifrån dessa underlag presenterar nu kyrkostyrelsen ett förslag till hur kallelisen och uppdraget för Equmeniakyrkans internationella mission kan gestaltas framöver.

En viktig del i processen är inlyssnande. Vi vill lyssna till Guds ledning men också till församlingar, medarbetare och intressegrupper som tillsammans bär Equmeniakyrkans internationella missionsarbete. Den senaste perioden av inlyssnande av församlingar med flera har avslutats och nu vill vi göra ett avstamp och föreslå Kyrkokonferensen att fatta beslut om vårt internationella missionsarbets inriktning.

Emanuel Furbacken och Bertil Svensson frågar vilka parametrar som ligger till grund för förslaget. Svaret är att det finns flera parametrar. Det handlar om strategiska överväganden utifrån den verksamhetsplan vi har nu och om att

Relationerna med Mellanösterns kristna ska inte brytas försäkrar Lasse Svensson och Gerard Willemsen. Bilden från en gudstjänst i staden Homs, Syrien.

FOTO: BERTIL SVENSSON.

dra ut linjer från de strategiska förhållningssätt som finns beskrivna i förslaget men också om traditioner, historia och församlingars engagemang. Dessutom har ett arbete med risk- och konsekvensanalyser gjorts som finns med som parametrar i förslaget. Nu har också arbetet med Equmeniakyrkans nästa verksamhetsplan påbörjats. Den kommer Kyrkokonferensen besluta om 2022 vilket också kommer att påverka strategier och prioriteringar framöver.

IDETTA sammanhang vill vi påminna om vad som sades i de sändningar som gjordes på Facebook och Youtube, 23–25 maj, gällande just Syrien–Libanon. Där gavs information om att detta område samt att Israel och Palestina behöver finnas kvar och att vi behöver finna en klok väg till fortsatt samarbete. Formerna för detta är under bearbetning. Det har varit en samlad bild i kyrkostyrelsen och kyrkoledningen att vi behöver öka koncentrationen av vårt samarbete framför allt när det gäller det som kallas för ”programländer”. I dag har

vi samarbete med samfund och organisationer i ett 30-tal länder och slutsatsen efter genomlysningen som redovisades för ett år sedan, att vi bör minska antalet till hälften tror vi är rätt väg att gå. Det är alltså de cirka femton samarbetskyrkor som vi tänker oss ha en fördjupad, ömsesidig och långsiktig relation med inom de tre regioner vi föreslår.

FÖRSLAGET SOM kommunicerats har fokuserat på ”programländer” och regioner. De som nämnts är: Afrika, Asien och Latinamerika. Vi behöver fortsatt arbeta med hur relationer till kyrkor och sammanhang ser ut utanför dessa regioner, liksom ekumeniska och konfessionella relationer. De nätverk och församlingar inom Equmeniakyrkan som idag bär projekt, till exempel i Europa men också på andra platser, kommer att kunna fortsätta att göra så. Det ser vi som något mycket positivt.

LASSE SVENSSON

kyrkoledare

GERARD WILLEMSSEN

chef internationella enheten

Kraftsamla kring kyrkans vision!

DEBATT

Medlemstillväxt

VÄXT OCH mission är centralt i kristen tro men det handlar inte främst om medlemstillväxt utan att sprida det glada budskapet; att få fler människor att hitta Gud; en förändrande räddning på alla sätt av livet och ytterst en mening. Detta om medlemstillväxt kan missuppfattas att ställa fokus på symptom snarare om huvuduppdrag.

Kristet uppdrag handlar givetvis om behovet att möta Gud, ett sammanhang, hjälp och bistånd, och tråden till en djup och hållbar mening; att människors liv och sammanhang faktiskt förändras i mötet.

Begreppet evangelikal verka låsa oss i dogmer och kanske vi behöver omorientera lite bort från det ordet och mer mot förnyad energi att vara utåtriktad intresserade och våga lämna vår trygga komfortzon i kyrkan.

Men växt är livsnödvändigt för allt liv och jag tycker inte vi alla ska vara rädda för att frågan nu lyfts. I vår församling har vi inte haft ett enda dop på senaste åren, trots att vi verkar i en växande Stockholmsförort; detta trots att vi tycker vi har en ganska evangelikal förkunnelse i vår kyrka.

EQUMENIAKYRKANS VISION är en fantastisk bra sammanfattning av vår inriktning: ”En kyrka för hela livet – där mötet med Jesus Kristus förvandlar – mig, dig och hela världen”.

Jag tror att vi ska ta till oss varje ord i den visionen om ”förvandling”.

Låt oss nu fokusera samtalet om *hur* detta kan ske? Alltså: Hur bli en kyrka för hela livet? Hur kan Jesus Kristus förvand-

la? Hur mig? Hur dig? Hur hela världen? Kan det ske på olika och nya sätt? Hur bäst i samverkan till ett fokuserat och konkret arbete lokalt, regionalt, nationellt och internationellt?

Finns det generations-, storstads-, sekulariseringsdimensioner vi måste tänka på? Hur kan vi få ökat engagemang och lite mer av vår privata tid?

Hur vågar vi komma in i nya människors sammanhang?

Och grundfrågorna ”Vill vi egentligen växa?”? Eller ”Varför växa (över huvud taget)?”. ”Vilken roll spelar bönen, bibelordets, den personliga bikten?”

JAG HAR som en förebild den med Jesus och kvinnan vid brunnen.

Jesus som satte sig ner med en kvinna som kommit på glid i sitt liv, han satte sig med henne i sitt sammanhang, mitt i centrum (vid brunnen), i ett utsatt område (Samaritanien).

Jesus tog kvinnans perspektiv, i lyssnande, i samtal, om hennes livssituation, där centrala sanningar ändå vågade lyftas fram. Detta verkar bli en nyckel till att hennes liv, som det verkar, blev förändrat. Hur få in mer av det perspektivet?

Dessa frågor är centrala för vårt lokala sammanhang; hur kan vi bli ett redskap för Jesus Kristus att göra skillnad för nya människor?

Jag känner att Jesus har en kallelse till mig, men jag behöver hjälp med detta ”HUR?”. Jag skulle välkomna en tydligare kraftsamling på kommande kyrkokonferenser och alla nivåer i vår kyrka och tidning kring dessa frågor!

Tillsammans blir vi starkare.

SUNE GRAFSTRÖM

Upplands Väsby

Brukssånger erbjuder mångfald i vår kyrka

SVAR

Brukssånger

Svar till John Lindar och David Wedegårds inlägg med rubriken ”Svag teologi i Brukssånger leder till sekularisering” (Sändaren 22/2021).

Det är en styrka och glädje att Equmeniakyrkan har rum för många röster och här är Brukssånger en del. Brukssånger är ett notabonnemang som ger ut sånger främst för gudstjänstbruk. I Equmeniakyrkan finns det stora valmöjligheter och utmaningar när det gäller sånger och allt detta skapar en bredd och mångfald där vi alla får söka sånger för det sammanhang vi är del av.

På gudstjänstwebben, som är

Equmeniakyrkans gudstjänstplaneringsverktyg, ges förslag på musik från olika sångsamlingar och utgivningar, till exempel Psalmer och Sånger, Ung psalm, David media inklusive Equmenia Ton och Brukssånger. Mångfald och bredd, ingen motsättning.

BRUKSSÅNGER Fyller ett av flera språkrum och tillsammans kompletterar alla dessa sånguttryck varandra.

Brukssånger ger en möjlighet för sångskapare i vår kyrka att dela med sig av sin tro, sina lovsånger och böner. Över 100 sångskapare har under årens lopp gett av sig själva och deras vittnesbörd ökar delaktighet och skapar igenkänning hos många. Vi är

fyllda av respekt och tacksamhet över att få förmedla deras sånger till fler. Glädjen är stor för alla de sångskapare som med sina ord och toner får vara med och sprida evangelium. Därför fortsätter vi uppmuntra fler att skriva och dela med sig.

Att Brukssånger skulle innebära en teologisk förskjutning eller uttunning känns ogrundat när man ser på helheten i sångerna och sammanhanget de används i. Kontexten i gudstjänsten är att vi är i ”Jesusrummet” och för en dialog med Jesus, till exempel i sången ”Kom med ljus”. Jesus är i centrum i många av texterna även när inte namnet Jesus nämns. De utgivningar som det hänvisas till i artikeln är inga

undantag. Exempelvis bygger sången ”Känn ingen oro” på ett bibelcitat med Jesu tilltal direkt till oss, ”Alltid med” handlar om Jesus mitt ibland oss efter påskens under.

NÄR DET gäller musikgudstjänsten ”Till jordens yttersta gräns” är det märkligt att bara titta på sångtexterna och inte hela gudstjänsten. Den bygger på bibeltexter och böner som tillsammans med sångerna utgör en helhet. Kristus är i centrum för texter och böner i gudstjänstmaterialet, vilket förstärks av sångerna.

Brukssånger handlar om Gud utifrån olika perspektiv och de olika trosartiklarna, vilket inte är en försvagad teologi eller tecken

på sekularisering. Ambitionen är att Brukssånger ska vara en del i att bredda och utgöra en mångfald i vår kyrka och välkomnar fler att skriva och bidra med nya sånger. Gärna sånger där Jesus är i centrum.

ARBETSGRUPPEN FÖR BRUKSSÅNGER

ANNA ERIKSSON

redaktör för Brukssånger,

KARIN WIBORN

biträdande kyrkoledare,

LENA WOHLFEIL

samordnare för musik

och kreativa uttryck,

HANNA EKSTEDT

handläggare för musik

och kreativa uttryck

STEFAN JÄMTBÄCK

församlingsmusiker

i Ekensbergskyrkan.